

MAGDALENA WÓJCIK
Instytut Studiów Informacyjnych
Uniwersytet Jagielloński
e-mail: magda.wojcik@uj.edu.pl
ORCID 0000-0001-5059-858X

PATREON W BIBLIOTECE JAKO NOWA FORMA MECENATU KULTURY

Dr hab. Magdalena Wójcik, prof. UJ, dyrektor Instytutu Studiów Informacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jej zainteresowania badawcze obejmują problematykę wykorzystania najnowszych technologii informacyjno-komunikacyjnych w usługach instytucji książki. Najważniejsze publikacje to: *Rozszerzona rzeczywistość w usługach informacyjnych bibliotek* (Kraków, 2018), *Web 2.0 w działalności usługowej instytucji książki* (Kraków, 2013), *Internet of Things – potential for libraries*, „Library Hi Tech” 2016, vol. 34, issue 2, pp. 404-420, *Holograms in libraries – the potential for education, promotion and services*, „Library Hi Tech” 2018, vol. 36, issue 1, pp. 18-28, *Wearable computing in libraries – applications that meet the needs of users and librarians*, Library Hi Tech, vol. 37, Issue 4, pp. 735-751, *Augmented Reality in Education, Scope of Use and Potential*. In: *Encyclopedia of Education and Information Technologies*. Cham: Springer, 2020.

SŁOWA KLUCZOWE: Crowdfunding. Mecenat. Społeczne finansowanie kultury. Usługi biblioteczne. Web 2.0.

ABSTRAKT: **Teza/cel artykułu** – Przedmiotem artykułu jest społeczne finansowanie działalności publicznej za pomocą serwisu dla twórców i odbiorców kultury o nazwie Patreon. Celem jest dokonanie analizy możliwości wykorzystania platform crowdfundingowych oraz serwisów społecznego mecenatu kultury, takich jak Patreon w projektowaniu i finansowaniu usług bibliotecznych. **Metodo-**

da – Zastosowano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa. Dokonano systematycznego wyszukiwania według przyjętych kwerend w bazie abstraktowej LISTA celem ustalenia stanu badań. Uzupełniająco przeszukano także zasoby bazy Web of Science oraz zasoby indeksowane przez wyszukiwarkę zasobów naukowych Google Scholar. **Wyniki** – W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że społeczne finansowanie działań bibliotek nie jest aktualnie tematem często poruszonym w bibliotekoznawczej literaturze przedmiotu. **Wnioski** – Platformy crowdfundingowe oraz serwisy społecznego mecenatu kultury mogą stanowić szansę na finansowanie innowacyjnych usług bibliotecznych zgodnych z oczekiwaniami i preferencjami użytkowników.

WSTĘP

Na przeszkodzie rozwoju oferty bibliotek często stoją problemy finansowe, z którymi boryka się wiele jednostek. Jednocześnie prężnie rozwijają się serwisy internetowe służące społecznemu finansowaniu projektów ważnych dla danej grupy odbiorców lub społeczności, które noszą nazwę serwisów crowdfundingowych. Przykładem może być popularny, międzynarodowy serwis Kickstarter czy polskie odpowiedniki polakpotrafi.pl i wspieram.to (Czajkowska, 2017). Za ich pośrednictwem finansowane są projekty biznesowe, naukowe i społeczne, ale także – coraz częściej – projekty z obszaru kultury. Przykładem może być platforma wspieram-kulture.pl, której celem jest społeczne gromadzenie funduszy na realizację projektów kulturalnych. Rozważania wymaga kwestia możliwości zastosowania platform crowdfundingowych oraz serwisów społecznego mecenatu kultury typu Patreon w projektowaniu i finansowaniu usług bibliotecznych.

PRZEDMIOT, CEL, METODA

Przedmiotem artykułu jest społeczne finansowanie działalności publicznej za pomocą serwisu o nazwie Patreon. Celem jest dokonanie analizy możliwości wykorzystania platform crowdfundingowych oraz serwisów społecznego mecenatu kultury w projektowaniu i finansowaniu usług bibliotecznych. Do celów szczegółowych można zaliczyć:

- wskazanie tradycyjnych form mecenatu kultury i społecznego wsparcia bibliotek,
- scharakteryzowanie idei crowdfundingu,
- omówienie specyfiki serwisu Patreon i przeanalizowanie możliwości jego zastosowania w bibliotekach (i tutaj zastosowano metodę dedukcyjną albo też *case study*).

Zastosowano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa. Dokonano systematycznego wyszukiwania według przyjętych kwerend w bazie abs-

traktowej z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa LISTA (Library Information Science & Technology Abstracts) celem ustalenia stanu badań. Uzupełniająco przeszukano także zasoby bazy Web of Science oraz zasoby indeksowane przez wyszukiwarke zasobów naukowych Google Scholar. Pod uwagę brano jedynie najnowsze prace, opublikowane w latach 2015-2019 (I połowa 2019) – celem zbadania popularności tematu w ostatnich latach – upublicznione w języku polskim i angielskim lub posiadające przynajmniej abstrakt w jednym z tych języków.

STAN BADAŃ

Przeprowadzona analiza pokazała, że społeczne finansowanie działań bibliotek nie jest aktualnie tematem często poruszonym w bibliotekoznawczej literaturze przedmiotu. Wyszukiwanie przeprowadzone w bazie abstraktowej LISTA (kwerenda: in title – crowdfunding, nie dodano argumentów wyszukiwawczych związanych z biblioteką ze względu na profil tematyczny bazy) dało 69 wyników wyszukiwania, z których jednak nie wszystkie były relewantne. Wyszukiwanie w bazie Web of Science (kwerenda: in title – crowdfunding AND library OR libraries) dało cztery wyniki. Wyszukiwanie przeprowadzone w Google Scholar (kwerenda: in title – crowdfunding library OR libraries) dało 15 wyników, analogiczne wyszukiwanie przeprowadzone w języku polskim nie dało żadnych wyników.

Najbardziej interesujące z punktu widzenia przedmiotu rozważań w tym artykule okazały się następujące prace: *Crowdfunding in libraries, archives and museums*, artykuł, którego autor omawia strategie społecznego finansowania instytucji kultury na podstawie analizy literatury przedmiotu oraz analizy *case study* (Riley-Huff et al., 2016) oraz artykuł *Using library funds to support open access publishing through crowdfunding: Going beyond article processing charges*, w którym omówiono, w jaki sposób biblioteka finansowo może wspierać autorów chcących publikować swoje prace w otwartym dostępie, pozyskując środki poprzez crowdfunding (Reinsfelder & Pike, 2018).

Na uwagę zasługuje fakt, że duża część wyszukanych artykułów dotyczy wdrożeń crowdfundingu w bibliotekach azjatyckich i jest publikowana w lokalnych bazach naukowych (Guobin, Di & Fengxuan, 2015; Yukun & Yang, 2016; Ying, 2017), do których dostęp jest ograniczony do abstraktu dla użytkowników spoza tego regionu. Wydaje się, że problematyka społecznego finansowania bibliotek powinna być szerzej obecna w ogólnodostępnych, anglojęzycznych i – co ważne – aktualnych publikacjach naukowych. Należy również zaznaczyć, że temat ten był omawiany częściej w starszych publikacjach naukowych, np. z lat 2000-2014,

nie uwzględniają one jednak dynamiki rozwoju zjawiska crowdfundingu i nie opisano w nich wielu interesujących projektów w tym zakresie, jak choćby działającego od 2013 r. serwisu Patreon będącego przedmiotem rozważań w tym artykule. Jest to luka, która wymaga uzupełnienia. Warto również wspomnieć, że temat wykorzystania crowdfundingu w działalności biblioteczej pojawiał się niekiedy sygnalnie w pracach poświęconych szerszej problematyce fundraisingu. Przykładem mogą być teksty, takie jak: *Fundraising: How to Raise Money for Your Library Using Social Media* (Garczyński, 2017) czy *Successful Fundraising for the Academic Library: Philanthropy in Higher Education* (Dilworth, Henzl, 2016). Publikacje, choć interesujące, jedynie w niewielkim stopniu odnosiły się do problematyki społecznościowego finansowania bibliotek poprzez platformy crowdfundingowe. Równocześnie warto zaznaczyć, że temat crowdfundingu jest obecny w dyskusjach środowiska praktyków, o czym może świadczyć na przykład fakt zorganizowania przez Bibliotekę Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu warsztatów z zakresu crowdsourcingu i crowdfundingu (*Warsztaty...*, 2017), jak również inicjatywa Elektronicznej Biblioteki Pedagogicznej SBP w zakresie tworzenia webinarów na ten temat (*Crowdfunding...*, 2015). Na uwagę zasługuje także, bez wątpienia, fakt podjęcia dyskusji nad różnymi modelami finansowania potrzeb bibliotek w trakcie VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w Białymstoku, 29-30 czerwca 2017 r. (Żochowska red., 2018). Widać więc, że jest to temat nadal ważny i aktualny z punktu widzenia praktycznych działań prowadzonych w bibliotekach, choć w ostatnich latach niedostatecznie często poruszany w piśmiennictwie naukowym.

MECENAT KULTURY – TRADYCJA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Mecenat kultury ma długą tradycję i na przestrzeni czasu przybierał różne formy. W ten sposób finansowane były działania konkretnych artystów, a także funkcjonowanie instytucji kultury. Historię finansowania kultury przez osoby indywidualne opisuje m.in. Anna Krawczyk, podkreślając rolę mecenasów kultury w rozwoju twórczości największych artystów (np. Horacego czy Wergiliusza), ale też zwracając uwagę na potencjalne pułapki związane z finansowaniem w ten sposób projektów kultury, na przykład niewspółmierne do nakładów oczekiwania mecenasów wobec artystów czy instytucji kultury, czy też – z drugiej strony – brak uczciwości ze strony wspieranych podmiotów wobec swojego mecenasa (Krawczyk, 2005). Współcześnie instytucje kultury i artyści również korzystają z opcji mecenatu, ale wydaje się, że częściej świadczonego przez instytucje, fundacje czy władze miejskie niż przez osoby indywidualne (Szulborska-Lukaszewicz, 2002) (Griffante, 2015). Autorzy raportu opra-

cowanego na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego podkreślają, że: „Mecenat i finansowanie prywatne winno być nie tylko marginalnym uzupełnieniem, ale równorzędną formą finansowania kultury” (Głowacki et al., 2009, s. 43). Wśród form mecenatu kultury autorzy wymieniają m.in.: sponsoring, trusty i fundacje korporacyjne, a także indywidualne donacje odpisywane ze zobowiązań podatkowych (Głowacki et al. 2009). Inne podejście prezentuje Kamila Lewandowska, zwracając uwagę na różnice między sponsoringiem a mecenatem. Sponsoring w tym ujęciu jest relacją zakładającą obopólne korzyści – na przykład sponsorowana instytucja promuje swojego darczyńcę, mecenat z kolei jest w tym kontekście formą altruistyczną, w ramach której podmiot finansuje kulturę nie oczekując niczego w zamian (Lewandowska, 2015). Autorka podkreśla jednak również, że: „Dotychczas przeprowadzone badania w zakresie sponsoringu i mecenatu pokazują, że różnice między tymi dwiema formami w praktyce nie są tak wyraźne” (Lewandowska, 2015, s. 19). Niezależnie od przyjętego podejścia, wydaje się, że finansowanie instytucji kultury przez podmioty inne, niż tylko ich organizatorzy ma długą tradycję i jest również współcześnie realizowane.

Mecenat może dotyczyć także bibliotek. Obok głównych źródeł finansowania działalności bibliotecznej związanych najczęściej z władzami centralnymi, samorządowymi lub innymi organizatorami bibliotek, jednym z możliwych źródeł zasilania funduszy biblioteki są dary sponsorów – instytucji lub osób prywatnych zainteresowanych wsparciem konkretnej jednostki, które można postrzegać w kategorii mecenatu kultury. Często wsparcie to przybiera charakter darów rzeczowych – książek, materiałów biurowych czy mebli, ale zdarza się również, że w sytuacjach kryzysowych, np. zniszczenia biblioteki przez powódź, konieczności zbiórki pieniędzy na pilny remont, społeczność lokalna wspiera bibliotekę finansowo. W tym kontekście wydaje się, że mechanizmy społecznościowego wsparcia działalności bibliotek mają długą tradycję.

CROWDFUNDING – IDEA I PRZYKŁADY

Crowdfunding to inaczej społeczne finansowanie różnego rodzaju projektów, inicjatyw czy akcji społecznych. Użytkownicy specjalnych serwisów internetowych stworzonych dla realizacji takich celów mogą wpłacać pieniądze na dowolny, wybrany przez siebie projekt i tym samym pomóc w jego realizacji (Kędzierska-Szczepaniak, Szopik-Depczyńska, 2017). Za swoje wsparcie otrzymują zwykle ustalone świadczenie zwrotne w postaci drobnego upominku, zniżki na zakup gotowego produktu lub inne benefity. Tym między innymi crowdfunding różni się od standardowej zbiórki publicznej, np. na cele charytatywne, gdzie ofiarodawcy, zwykle

nie otrzymują nic w zamian (choć zdarzają się wyjątki, choćby w postaci symbolicznych naklejek, długopisów itp.). Warto w tym kontekście zaznaczyć, że idea crowdfundingu może być realizowana w rozmaity sposób i według różnych założeń. Katarzyna Koziół-Nadolna wyróżnia na przykład model donacyjny, zbliżony do działalności filantropijnej, model pożyczkowy – oparty o społecznościowe użyczanie środków na realizację projektów z pominięciem banków, model inwestycyjny, w którym projekty finansowane są na podobnych zasadach jak ma to miejsce w przedsiębiorstwach typu *start up* oraz model mieszany łączący elementy wcześniej wymienionych (Koziół-Nadolna, 2015).

Platformy crowdfundingowe, niezależnie od modelu, w którym działają, bazują na efekcie skali – drobne wpłaty dużych grup odbiorców pozwalają finansować nawet bardzo kosztochłonne przedsięwzięcia. Przykładem mogą być inicjatywy, które osiągnęły duży sukces w serwisie Kickstarter, takie jak: PebleTime – smartwatch (20 338 986 USD, projekt wsparło 78 471 osób), Baubax – kurtka dla podróżników (9 192 055 USD, a potem kolejne 11 522 331 USD), Swimmo – polski zegarek dla pływaków (39 000 USD), Nemesis – polska gra (69 000 USD w ciągu 4 minut) czy Sher. ly – polski startup technologiczny (69 000 USD). Przytoczone przykłady pokazują różnorodność finansowanych projektów oraz skalę wsparcia finansowego możliwego do uzyskania w serwisach crowdfundingowych. Pokazują także, że finansowanie uzyskują nie tylko projekty wyjątkowo innowacyjne, nieznanie wcześniej na rynku, ale także projekty stanowiące stosunkowo niewielką adaptację, wersję czy udoskonalenie już istniejących produktów.

W kontekście działalności bibliotek crowdfunding nie jest jeszcze w Polsce popularnym sposobem finansowania, ale można już zaobserwować przykłady ciekawych działań w tym zakresie. Przykładem może być akcja zbierania funduszy na umeblowanie Praskiej Biblioteki Sąsiedzkiej, inicjatywy Fundacji Zmiana. Użytkownicy mogli wspierać bibliotekę datkami w wysokości od 5 do 500 zł lub przekazywać dary rzeczowe – książki (*Przekaż książkę...*, 2012). Na społecznym finansowaniu przez portal Fundujesz.pl opierał się z kolei projekt „Robotyka w Bibliotece”, podczas którego zbierano środki (900 zł) na organizację warsztatów z zakresu robotyki w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Jaśle (Orzech, 2014). Przytoczone przykłady – zarówno w zakresie finansowania projektów komercyjnych, jak i bibliotecznych – pokazują potencjał platform crowdfundingowych jako narzędzia zbierania środków na wyznaczonych cel.

SERWIS PATREON – SPECYFIKA I POTENCJAŁ DLA BIBLIOTEK

Patreon to platforma crowdfundingowa założona w 2013 r. w USA, której celem jest społeczne finansowanie działań artystycznych i kulturalnych. Użytkownicy – pełniący rolę patronów artystów – mogą przeznaczać dowolne kwoty na rzecz wsparcia działań konkretnego twórcy (Patreon, 2013). Patreon różni się w tym aspekcie nieco od innych platform crowdfundingowych, takich jak choćby popularny Kickstarter, ponieważ nie jest nastawiony na finansowanie jednorazowych inicjatyw (np. muzyk zbiera pieniądze na wydanie płyty), ale bardziej na długoterminowe wsparcie artysty w trakcie jego kariery (np. użytkownicy wpłacają określoną kwotę za każdy opublikowany utwór lub w abonamencie miesięcznym). Artyści odwdzięczają się swoim patronom oferując im dodatkowe elementy swojej twórczości niedostępne dla innych odbiorców, np. dodatkowy rozdział książki, specjalny utwór muzyczny, rysunek z autografem itp. Obecnie serwis Patreon zyskuje dużą popularność w kręgu tzw. influencerów i content creatorów, najczęściej blogerów i vlogerów czy twórców podcastów, którzy wykorzystują platformę do finansowania publikowanych przez siebie materiałów (Stachyra, 2017), ale gromadzi także muzyków, plastyków, pisarzy i innych artystów.

Interesująca wydaje się kwestia wykorzystania serwisu Patreon dla finansowania – co ważne, w dłuższej perspektywie – działań bibliotecznych. Pozwoliłoby to z jednej strony, regularnie zasilać, choćby niewielkimi kwotami budżet biblioteki, z drugiej – dałoby możliwość utworzenia wokół biblioteki zaangażowanej społeczności, która widzi bibliotekę nie jako zewnętrzny podmiot, ale jako wspólną inicjatywę bibliotekarzy i użytkowników. Korzyści finansowe mogłyby się w tym kontekście okazać sprawą drugorzędną na tle korzyści wizerunkowych i PR. Finansowane w ten sposób mogłyby być działania usługowe czy edukacyjne biblioteki, np. imprezy, warsztaty czy szkolenia, ale także zakup książek i innych zasobów bibliotecznych zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem użytkowników na zasadzie rankingu popularności. Zebrane środki mogły także wspierać zmiany w samych budynkach bibliotecznych, np. remonty czy dostosowanie bibliotek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biblioteka mogłaby także stać się podmiotem wydawniczym finansującym ze środków społecznościowych działalność pisarską młodych autorów. Oczywiście, takie działania obarczone są ryzykiem i relacje patron-instytucja mogą być skomplikowane i niejako narzucać na bibliotekę jeszcze większe wymagania ze strony użytkowników, niewspółmiernie do udzielonego wsparcia. Zaznaczenia wymaga także fakt, że mimo wielu przykładów sukcesów w zakresie pozyskiwania funduszy poprzez platformy crowdfundingowe, nie wszystkie inicjatywy zyskują finansowanie. Przemyslenia wymagają także kwestie przejrzystego rozliczania

otrzymanych środków i prawnych aspektów przyjmowania tego rodzaju pomocy przez podmioty publiczne, takie jak biblioteki. Trudno na tym etapie, bez realizacji większej liczby wdrożeń w praktyce, przewidzieć czy udział bibliotek w serwisach, takich jak Patreon miałby więcej wad czy zalet. Popularność serwisów crowdfundingowych, a także nienajlepsza sytuacja finansowa wielu bibliotek może jednak skłaniać do podejmowania ryzyka i prób realizacji projektów bibliotecznych z udziałem i przy wsparciu współczesnych mecenasów kultury – użytkowników zgromadzonych w serwisach crowdfundingowych.

WNIOSKI

Platformy crowdfundingowe nastawione na finansowanie jednorazowych przedsięwzięć oraz serwisy społecznego mecenatu kultury nakierowane na długotrwałe wsparcie artystów i instytucji mogą stanowić szansę na finansowanie innowacyjnych usług bibliotecznych zgodnych z oczekiwaniami i preferencjami użytkowników. Mogą także pomóc w budowaniu zaangażowanej społeczności skupionej wokół biblioteki, co jest istotne z punktu widzenia działań promocyjnych i wizerunkowych. Samodzielne pozyskiwanie środków, choćby niewielkich, pokazuje bibliotekę jako nowoczesną, przedsiębiorczą organizację, która ma poparcie swoich odbiorców. Przemyślenia wymagają jednak potencjalne trudności i negatywne skutki, które mogą towarzyszyć tego rodzaju inicjatywom, tak by udział w platformach crowdfundingowych był przemyślaną decyzją i pozytywnym doświadczeniem dla podmiotów, które spróbują w ten sposób pozyskiwać środki.

BIBLIOGRAFIA

- Crowdfunding – webinaria (2015) [online], [dostęp: 16.05.2019]. Dostępny w WWW: <<http://sbp.pl>>
- Czajkowska, Agnieszka (2017). Crowdfunding jako instrument finansowania przedsiębiorstw. *Przedsiębiorczość i Zarządzanie*, t. 18, z. 11, s. 13-24.
- Dilworth, Kathryn; Henzl, Laura Sloop (2016). *Successful Fundraising for the Academic Library: Philanthropy in Higher Education*. Cambridge: Chandos Publishing.
- Garczynski, Joyce V. (2017). *Fundraising: How to Raise Money for Your Library Using Social Media*. Cambridge: Chandos Publishing.
- Głowacki, Jakub, et al. (2009). *Finansowanie kultury i zarządzanie instytucjami kultury*. Kraków: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej.
- Guobin, Huang; Hongyang, Di; Fengxuan, Wang (2015). Study of Crowdfunding Application to Library World. *Library and Information Service*, vol. 7, p. 17.

- Griffante, Andrea (2015). Mecenat i religia – fundacja „Dzieło Nowego tysiąclecia” jak forma mecenatu kultury Kościoła katolickiego w Polsce. *Roczniki Kulturoznawcze*, nr 6.2, s. 84-91.
- Kędzierska-Szczepaniak, Angelika; Szopik-Depczyńska, Katarzyna (2017). Polskie platformy crowdfundingowe na przykładzie Polakpotrafi. pl. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, nr 89, s. 45-55.
- Kozioł-Nadolna, Katarzyna (2015). Crowdfunding jako źródło finansowania innowacyjnych projektów. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, nr 854, s. 671-683.
- Krawczyk, Anna (2005). Mecenat dla kultury. *Zarządzanie w Kulturze*, nr 6, s. 165-169.
- Lewandowska, Kamila (2015). W stronę partnerstwa. Przemiany w relacjach kultury i biznesu w Europie. *Marketing i Rynek*, nr 22, s. 19-25.
- Orzech, Anna Jadwiga (2014). Wolontariat, crowdfunding, biblioteka! O projekcie „Robotyka w bibliotece” [online], [dostęp: 15.05.2019]. Dostępny w WWW: <<http://dobrastronainternetu.pl>>
- Patreon (2013)) [online], [dostęp: 11.06.2019]. Dostępny w WWW: <www.patreon.com>
- Przekaz książkę i dorzuć się do kanapy dla Czytelników – crowdfunding biblioteki (2012) [online], [dostęp: 12.06.2019]. Dostępny w WWW: <<http://crowdfunding.pl>>
- Reinsfelder, Thomas L.; Pike, Caitlin A. (2018). Using library funds to support open access publishing through crowdfunding: Going beyond article processing charges. *Collection Management*, vol. 43.2, pp. 138-149.
- Riley-Huff, Debra A., et al. (2016). Crowdfunding in libraries, archives and museums. *The bottom line*, vol. 29.2, pp. 67-85.
- Szulborska-Łukaszewicz, Joanna (2002). Mecenat miasta Krakowa nad artystami i twórcami kultury. *Zarządzanie w Kulturze*, nr 3, s. 65-73.
- Stachyra, Grażyna (2017). Podcasting jako technologia audio. Perspektywy rozwoju. *Studia Medioznawcze*, nr 68.1, s. 29-41.
- Warsztaty z crowdsourcingu i crowdfundingu (2017) [online], [dostęp: 13.05.2019]. Dostępny w WWW: <<http://bu.umk.pl>>.
- Ying, Wei (2017). Research on Socialized Service of Library Based on the Concept of Crowdfunding. *Library Work and Study*, vol. 4, p. 9.
- Yukun, Duan; Yang, Dai (2016). Research of Crowdfunding Model of Rural Library in the Background of Internet. *New Century Library*, vol. 6, p. 7.
- Żochowska, Jolanta red. (2018). Pieniądze dla bibliotek, czyli fundraising biblioteczny: VI ogólnopolska konferencja naukowa, Białystok, 29-30 czerwca 2017 r.: pr. zbior. Białystok: Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia: Zakład Poligraficzny Ares.

MAGDALENA WÓJCIK
Institute of Information Studies
Jagiellonian University
e-mail: magda.wojcik@uj.edu.pl
ORCID 0000-0001-5059-858X

PATREON IN LIBRARIES AS A NEW FORM OF CULTURE PATRONAGE

KEYWORDS: Crowdfunding. Patronage. Social funding of culture. Library services. Web 2.0.

ABSTRACT: **Thesis/Objective** – The article is to discuss social financing of public activities by means of the Patreon web service addressed to culture creators and recipients. The author analyzes how crowdfunding platforms and websites for social patronage of culture may be used to design and finance library services. **Research method** – The critical analysis of literature was used. The author used selected criteria to search LISTA abstract database, Web of Science database and Google Scholar resources. **Results** – The author discovered that social financing of library activities is rarely discussed in the literature of the field. **Conclusions** – Crowdfunding platforms and websites for social patronage of culture may provide an excellent opportunity to finance innovative library services responding to the library users' expectations and preferences.